

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Edictu[m] Martiani imperatoris contra hēreticos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

diuinitati, cui faciebat iniuriā, reus hoībus, q̄s decipere conabat. Proxime etē innumerabiles ex toto orbe beatiss. epi Calcedonē cōgregati improba p̄dicti Euticetis vna cū synodo eius cā habita expulere cōmēta, sicut sc̄tōz definita maiorz q̄ vel apud Nicæā à trecētis decem & octo cōstituta sunt, vel in hac postea alma vrbe à cētū quāq̄ginta sunt epis declarata, vel apud Ephesum, cū Nestorij est error exclusus, p̄sidentibus Romanæ vrbis, Celestino, Cyrillo & Alexandring ciuitatis epis. Ea igit q̄ sunt iuxta pristinā disciplinā à venerabili synodo Calcedonē si definita illa fide q̄ deū colimus p̄ oīa seruāda cēsumus atq̄ cēsemus, q̄a valde cōsequens est, vt sacerdotū pura mēte deū colētū definita q̄ pro orthodoxoz fide sacrosctā sc̄dm patrū regulas p̄ceserūt vna cū veneratōe cōseruare. Quā principali p̄uidētia est omne malū iter iniuria opprimere, & serpētē morbū legū medicina refecare, hac lege decernimus eos q̄ Euticetis errore decipiunt ad exēplū Appollinarioz q̄s Eutices secutus ē, q̄s venerabiles patrū regulā, i. ecclesiastici canones & diuoz principū sacratissimæ sanctōes cōdēnāt, nullū ep̄m, nullū p̄b̄m, nullos creare vel appellare clericos, ipsūq̄ Euticē noīe p̄b̄i q̄ indigne vtēs expoliatus ē, in totū carere. Si q̄ tū cōtra definita nra ep̄os, p̄b̄os, ceterosq̄ clericos ausi fuerint ex his creare, tā factos q̄ faciētes vel p̄sumētes sibi cūctoz bonoz amissiōi piculoq̄ subiaccere exiliū p̄petuū p̄cipimus. Cōgregādi autē monachos, aut ædificādi monasteria nullū eoz iubemus habere licētā, loca forte in q̄ ausi cōuenire aliqñ tētauerint cōfiscari, si tñ dño loci sciēte cōuenierint. Qd̄ si ignorāte autore cōuenierint cōductores loci fustibus cæfos deportationē subire cēsemus. Ipsos p̄terea nihil ex testamēto cuiuscūq̄ capere, nihil eis q̄ eiusdē erroris sint relinq̄re p̄testamēta ad nullā eos patimur spirare militiā, nisi forte ad cohortalinā vel limitaneā. Si q̄s etiā extra p̄dictā militiā inuētus fuerit militare, vel q̄a eius i religioe ignorabat puerfitas, vel q̄a post adēptū cingulū ad hūc deuenit errōrē, solutus militia infidelitatis suæ fructū hūc habeat, vt optimoz & palatij cōione priuet, nec alibi q̄ in q̄ natus ē vico vel ciuitate verset. Qd̄ si q̄ eoz in hac alma vrbe, qd̄ credi nephas ē, geniti sunt, tā de hac ciuitate venerabili q̄ sacratissimo comitatu & ex oī excludant metropolitana ciuitate. Et hoc qd̄ ḡnalter circa oēs cōstitutus, q̄ hac clade pollutōis pollutū sunt vel polluunt. Eos aut q̄ an̄ clerici orthodoxoz fidei & monachi qd̄ q̄ Euticis habuere diuersorū, qd̄ neq̄ monasteriū dicēdū est, eo q̄ i se religionis habuit inimicos, q̄ adhuc vsq̄ in tātā insaniā recesserūt, vt relicto venerabilis cultu religionis i synodico decreto Calcedonico qd̄ totius pene orbis adunati definire sacerdotes, infamē sc̄tā Euticetis secuti sunt assertionē q̄ vera luce deserta tenebras eligēdas eē crediderunt, oibus p̄cēnis q̄ p̄cedētibus legibus aduersus hēreticos definita sunt, iubemus teneri, imō extra Romanū expelli solū sicut p̄cedētes religiosiss. cōstitutōes de Manichæis cōstituere, ne eoz venenatis fraudibus sceleratisq̄ cōmētis innocētū vel infirmoz ai decipiant. ¶ Cōperimus p̄terea qd̄ eos in cōtumeliā religiōis & inuidiā venerabilis synodice diffinitōis fuisse mētitos, cōscripsitq̄ libris & chartaz tomis plura finxisse, q̄ eoz insaniā aduersus verā fidē apte signaret, atq̄ ideo p̄cipimus vbicūq̄ hmōi scriptura repta fuerit ignibus cōcremari. Eos vero q̄ se quēdi studio audierint sic celerata disserēt, denaz libraz auri mulctatōe cōpescimus. Eos vero q̄ vel scripserit vel alijs legēda tradiderit docēdi studio vel discēdi, cēsemus deportationē puniri, delēda ē em̄ hęc ifausa hēresis, sicut pridē edictis serenitatis nra cōtinet. Oibus aut adimim⁹ facultatē q̄a vltimo supplicio coercebunt q̄ illicita docere tētauerit, ita em̄ materia subtrahet erroris, si p̄ctōz & doctor defuerit & auditor, Palladi parēs charissime atq̄ amatiss. illustris itaq̄ & magnifica autoritas tua edictis p̄positis oibus faciat nota q̄ iussim⁹, vt cognoscētib⁹ moderatoribus, puinciāz eozq̄ officarijs, defensoribus etiā ciuitatū, qd̄ sanctā verāq̄ fidē sc̄tō p̄posito custodiēda eē cēsemus. Quā si neglexerit aut pmiserit temerari denaz libraz auri mulctatōe pcussi, vt religionis legūq̄ p̄ditores, etiā de æstimatōe laborabūt. Data, XV. Calē. Augusti Constantinopoli, Aspirato & qui fuerit nuntiatūs consilibus.

¶ Item alia Martiani imperatoris contra eosdem hēreticos.

Imperator Martianus Augustus Palladio p̄tori. Licet iā sacratissima cōstitutōe māfuetudinis meę cautū ac definitū sit, q̄a in eos seueritas exercēda sit, q̄ Euticetis vel Appollinariis hēreticā puerfitatē secuti à religioe & fide catholica deuiarūt, Alexandring tñ vrbis ciues atq̄ habitatores tātis Apollinaris isecti sunt venenis, vt necessariū fuerit ea q̄ an̄ sanximus, repetita etiā lege nūc decernere. Quicūq̄ ergo vel i hac sacra vrbe, vel i Alexandrina ciuitate, vel in oī Aegyptiaca dioecsi & diuersis alijs puincijs Euticetis p̄fanā puerfitatē sequūt & ita nō credūt, vt trecētis decē & octo sc̄ti p̄ses tradiderūt catholicā sc̄tām fidē i Nicæa ciuitate fundātes, vel ita vt cētū. L. alij venerabiles ep̄i q̄ i hac alma vrbe Cōstātinopolitana postea cōuenierūt, sicut Athana, & Theophilus, & Cyrillus sanctę recordatōis ep̄i Alexandring ciuitatis crediderūt, q̄s etiā Ephesina synodus (cui beatæ memorię Cyrillus p̄fuit) in q̄ Nestorij error expulsus est, vniuersos secuta ē, q̄s & nup̄ venerabilis Calcedone synodus est secuta, pri-

Edictum Martiani imperatoris.

oribus concilijs sacerdotum ex omni parte consentientibus, nihilque adimēs à sacrosancto symbolo neque adiciēs, sed Euticetis dogmata funesta condēnās sciāt se eē hereticos, Apollinaris em̄ facinorosissimā sectā Eutices & Dioschorus sunt secuti. Ideoque omnes hi qui Apollinaris vel Euticetis pueritatem sequuntur illis pœnis quibus diuini retro principes contra Apollinaristas vel serenitas nra post modum contra Euticianistas sanxerunt, nouerint se eē plectēdos. Idcirco Apollinaristas, hoc ē Euticianistas, quibus & si ē in appellatōe diuersitas, ē tamen in heresi cōiunctio, & dispar quodē nomē, hīdē sacrilegiū, siue in hac alma vrbe, vel in Alexādrina ciuitate, seu intra Aegyptū sunt, neque ita credūt sicut p̄dicti venerabiles credebāt, neque viro reuerēdis. Alexādrīe vr̄bis antistiti Protherio fidē orthodoxā tenēti cōicāt sc̄dm diuorū retro principiū cōstitutōes quae de Apollinaristis pmulgatę sūt, nō habeāt pr̄tē faciēdi testamētū, neque id acgrāt quod ipsis ex testamēto cuiusque fuerit relictuū, nihil etiā ex donatōe aliq̄ cōsequantur, sed si quod ipsis vel liberalitate acciderit, vel uiuētis vel moriētis fuerit uolūtate collatuū, id p̄tinus fisco nro addicāt. Ipsi uero nullus aliqd ex reb⁹ suis donare possint. ¶ Epos quoque uel p̄bros aliosque clericos illis creare & h̄re nō liceat. Sciētēs tā Euticianistę quae Apollinaristę qui aut fuerit cuius ep̄i uel p̄bri uel clerici nomen iponere, quae hi qui conati fuerit ipositū nomē sacerdotale retinere, exilio, resque suarū amissioe plectēdos. Eos uero qui de hac catholica Roma ecclesię clericici uel orthodoxę fidei mōachi fuerāt, derelicto uero dei cultu, Apollinaris uel Euticetis heresim sectati sunt, uel post hęc sectabunt, omnibus p̄enis quae uel prioribus legibus aduersus hereticos cōstitutę sunt iubem⁹ teneri, & extra ip̄m quoque Roma nisi ip̄m solū pellī. Vniuersi p̄terea Apollinaristę uel Euticianistę uel ecclesias, nō mōasteria sibi cōstruāt, neque sinaxes, neque cōuētacula cōtrahāt, neque ad domū, neque ad possessionē cuiuscūque, neque ad mōasteriū, neque ad quēcūque alterius locū opatores sectę funestissimę cōgregēt. Quod si fecerit, & hoc factū fuisse dño uolēte cōstitit, postremo iudiciali notū, dom⁹ uel possessio in quā cōuenerit, fisco societ, mōasteriū uero eius ciuitatis orthodoxę ecclesię cuius territorio ē, iubeamus addici. Si uero ignorāte dño, sciētē uero qui disp̄latōes dom⁹ exigit, uel cōductore uel procuratore, uel p̄dij parasinaxis cōuētacula iterdicta cōuenerit, cōductor uel procurator siue autor uel quicūque in domū uel possessionē uel mōasteriū receperit uel passus fuerit illicitas parasinaxes, cōuētusque celebrari, si uilis & abiectę cōditōis sint fustibus publice & in p̄nā suā & aliorū exerceat exēplū. Si honestę uero p̄sonę sūt, decē libras auri fisco nro cogāt inferre. Nullū p̄terea Apollinaristā uel Euticianistā ad aliquā iubem⁹ aspirare militiā, nisi ad cohortalē uel limitanē si qui uero contra fecerit, soluto cigulo honestorū hoīm & palatij, cōiōe priuent, nec in aliq̄, nisi in ea quae nati sunt ciuitate uel uico ac regiōe uersent. Si qui uero in hac alma vrbe nati sūt, tā sacratissimi comitatu quoque omni p̄ puiciā metropolitana ciuitate pellant. Nulli insup Euticianistę uel Apollinaristę publice uel priuati aduocādi cœt⁹, aut pueritate facinorosi dogmatis asserēdi sit facultas. ¶ Nulli etiā contra uenerabilē Calcedonēsem synodū liceat aliqd, uel dicere, uel scribere, uel legere, atque emittere, nemo hmoi h̄re libros audeat. Quod si in his criminibus fuerit inuēti, p̄petua deportatōe dānent, hi uero qui discēdi studio audierit de infausta heresi disputātes, decē libras auri quae fisco nro applicabūt, subeāt dispēdiū. Omnes uero chartę ac libri qui funestū Euticetis dogma fuerit cōplexi, cōcremēt, Parēs charissime tua illustris igitur autoritas quae hac sacratissimi cōstitutōe decreuim⁹ in hac alma vrbe, diuersisque puicijs ac p̄cipue in Alexādrīa ciuitate & p̄ uersam Aegyptiacā diocēsim edictis ex more p̄positis, ad oīm notitiā faciat puenire, ut cūcta que statuim⁹, in eos qui rei fuerit dephēs, seueritas p̄tinus exerceat, sciētibus moderatoribus puiciarū eorumque apparitoribus qui legis huius qui religiosissima sanctiōe custodiēda decreuim⁹, aut neglexerint, aut aliq̄ pmiserint temeritate uolari, denarū librarū auri multā fisco nro cogant inferre, insup etiā existimatōis suę periculū sustinebūt, ea quoque de paganis p̄ oē Romanū imperiū æquale ualitura elegimus instāuissime in eos exerceant quos constititit prophanos ritus celebrare. Data sub die Calen. Augusti, Constantinopoli, Diuo. VIII. & Antemio. III. CC. concess.

¶ Atticus episcopus, qualiter formata epistola fiat.

D Græca elemēta l̄rarū nūeros etiā exprimere nullus qui uel tenuitit græci sermōis notitiā habet, ignorat. Ne igitur in faciēdis ep̄stis canonicis, quas mos latinus formatas appellat, aliqua fraus falsitatis temere p̄sumeret. Hoc à patribus trecētis decē & octo Nicæa cōgregatis saluberrime inuētuū est & cōstitutū, ut formatę ep̄lę hęc calculatōis seu supputatōis habeāt rationē, i. ut assumant in supputationē prima græca elemēta, p̄ris & filij & sp̄s sc̄ti, hoc est. p. y. a. Quæ elemēta & octogenariū & quādrigētesimū & primū significāt nūerū. Petri quoque ap̄l̄ prima l̄ra, id est. P. Qui nūerū. 80. significat, eius quoque qui scripsit ep̄la prima l̄ra, cui scribit secundā l̄ra, accipiētis tertiā l̄ra, ciuitatis quoque de qua scribit quarta, & indictiōis quicūque est t̄pis, id ē qui fuit nūerus assumat, atque ita his omnibus græcis l̄ris quae (ut dixim⁹) nūeros exprimūt in unū ductis unā quicūque fuerit collecta, summā ep̄la teneat, hęc qui suscipit, oī cū cautela requat exp̄sse, addat p̄terea separati in ep̄la nonagenariū & nouū nūerū qui sc̄dm græca elemēta significāt, Valetē in dño

¶ Hucusque Concilia Græcorum.